

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. rugsėjo 5 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijų eurais techniniai ir komerciniai reikalavimai – Reglamentas (ES) Nr. 260/2012 – Bendra mokėjimų eurais erdvė (SEPA) – Mokėjimas tiesioginiu debetu – 9 straipsnio 2 dalis – Mokėjimų prieinamumas – Gyvenamosios vietos sąlyga“

Byloje C-28/18

dėl 2017 m. gruodžio 20 d. *Oberster Gerichtshof* (Aukščiausiasis Teismas, Austrija) nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2018 m. sausio 17 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Verein für Konsumenteninformation

prieš

Deutsche Bahn AG

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas E. Regan (pranešėjas), teisėjai C. Lycourgos, E. Juhász, M. Ilešič ir I. Jarukaitis,

generalinis advokatas M. Szpunar,

posėdžio sekretorius D. Dittert, skyriaus vadovas,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2019 m. sausio 30 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas

- *Verein für Konsumenteninformation*, atstovaujamos *Rechtsanwalt* S. Langer,
- *Deutsche Bahn AG*, atstovaujamos *Rechtsanwälte* C. Pöchhacker ir L. Riede,
- Europos Komisijos, atstovaujamos H. Tserepa-Lacombe ir T. Scharf,

susipažinęs su 2019 m. gegužės 2 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: vokiečių.

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 260/2012, kuriuo nustatomi kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijų eurais techniniai ir komerciniai reikalavimai ir iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 924/2009 (OL L 94, 2012, p. 22), 9 straipsnio 2 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Verein für Konsumenteninformation* (Vartotojų informavimo asociacija, toliau – VKI) ir *Deutsche Bahn AG* ginčą dėl to, kad keleiviai, kurių gyvenamoji vieta nėra Vokietijoje, už šios bendrovės interneto svetainėje rezervuotus bilietus negali sumokėti tiesioginiu debetu eurais, atliekamu naudojant Europos Sąjungos mastu sukurtą tiesioginio debeto schemą (toliau – SEPA tiesioginis debetas).

Teisinis pagrindas

- 3 Reglamento Nr. 260/2012 1, 6, 9, 10 ir 32 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(1) kad tinkamai veiktų vidaus rinka, būtina sukurti integruotą elektroninių mokėjimų eurais rinką, kurioje tarp nacionalinių ir tarptautinių mokėjimų nebūtų skirtumų. Todėl įgyvendinant Bendros mokėjimų eurais erdvės [(*Single euro Payments Area*)] (toliau – SEPA) projektą siekiama sukurti bendras Sąjungos masto mokėjimo paslaugas, kurios pakeistų esamas nacionalines mokėjimo paslaugas. Pradėjus taikyti atvirus ir bendrus mokėjimo standartus, taisykles ir praktiką ir integruotai vykdant mokėjimus, SEPA turėtų suteikti Sąjungos piliečiams ir įmonėms galimybę naudotis saugiomis, patogiomis vartotojui ir patikimomis mokėjimo eurais paslaugomis už konkurencingą kainą. Tai turėtų būti taikoma nacionaliniams ir tarptautiniams SEPA mokėjimams taikant tas pačias pagrindines sąlygas, laikantis tų pačių teisių ir pareigų ir nepaisant to, kur Sąjungoje jie vykdomi. <...>

<...>

(6) visais integruotos mokėjimo paslaugų rinkos privalumais bus galima pasinaudoti tik tuo atveju, jei prie Sąjungos masto kredito pervedimų ir tiesioginio debeto bus pereita greitai ir visapusiškai, kad būtų galima išvengti didelių išlaidų, patiriamų tuo pačiu metu naudojant ir „senuosius“, ir SEPA produktus. Todėl reikėtų nustatyti taisykles, taikomas Sąjungoje vykdant visas kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijas eurais. <...>

<...>

(9) norint atlikti kredito pervedimą, gavėjo mokėjimo sąskaita turi būti prieinama. Todėl siekiant paskatinti sėkmingai diegti šias Sąjungos masto kredito pervedimų ir tiesioginio debeto paslaugas, sąskaitų prieinamumo reikalavimą reikėtų nustatyti visoje Sąjungoje. Kad padidėtų skaidrumas, taip pat reikėtų konsoliduoti tą pareigą ir [2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 924/2009 dėl tarptautinių mokėjimų Bendrijoje, panaikinančiame Reglamentą (EB) Nr. 2560/2001 (OL L 266, 2009, p. 11),] jau nustatytą sąskaitų prieinamumo atliekant tiesioginio debeto operacijas pareigą viename teisės akte. Visų gavėjų mokėjimo sąskaitos, pasiekiamos nacionalinėms kredito pervedimų operacijoms, taip pat turėtų būti pasiekiamos per Sąjungos kreditų pervedimo schemą. Visų gavėjų mokėjimo sąskaitos, pasiekiamos nacionalinėms tiesioginio debeto operacijoms, taip pat turėtų būti pasiekiamos per Sąjungos tiesioginio debeto schemą. Tai turėtų būti taikoma nepriklausomai nuo MPT sprendimo prisijungti arba neprijungti prie konkrečios kreditų pervedimų ar tiesioginio debeto schemas;

(10) techninė sąveika – būtina konkurencijos sąlyga. Siekiant sukurti integruotą elektroninių mokėjimų eurais sistemų rinką, būtina užtikrinti, kad verslo taisyklės ar techninės kliūtys, pvz., privalomas dalyvavimas daugiau kaip vienoje tarptautinių mokėjimų vykdymo sistemoje, netrukdytų vykdyti kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijų. Kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijos turėtų būti atliekamos pagal schemą, kurios pagrindinių taisyklių laikosi dauguma MPT daugumoje valstybių narių ir jie sudaro daugumą MPT Sąjungoje, ir tos taisyklės turėtų būti vienodos tiek tarptautinėms, tiek vien nacionalinėms kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijoms. <...>

<...>

(32) siekiant užtikrinti didelę visuomenės paramą SEPA labai svarbu užtikrinti aukštą mokėtojų, ypač tiesioginio debeto operacijų atveju, apsaugos lygį. Dabartinėje ir vienintelėje EMT sukurtoje Europos tiesioginio debeto vartotojams schemeje numatyta besąlyginė teisė neužduodant jokių klausimų susigrąžinti sankcionuotą mokėjimą per aštuonias savaites nuo lėšų nurašymo iš sąskaitos dienos, nors tokia susigrąžinimo teisei taikomos kelios sąlygos pagal [2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, iš dalies keičiančios direktyvas 97/7/EB, 2002/65/EB, 2005/60/EB ir 2006/48/EB ir panaikinančios Direktyvą 97/5/EB (OL L 319, 2007, p. 1),] 62 ir 63 straipsnius. Atsižvelgiant į vyraujančią padėtį rinkoje ir esant būtinybei užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą, reikėtų tas nuostatas įvertinti ataskaitoje, kurią pagal Direktyvos 2007/64/EB 87 straipsnį ne vėliau kaip 2012 m. lapkričio 1 d. Komisija turi pateikti Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir [Europos Centriniam Bankui] kartu, jei reikia, pateikdama pasiūlymą dėl jos peržiūros“.

4 Reglamento 260/2012 1 straipsnio „Dalykas ir taikymo sritis“ 1 dalyje nurodyta:

„Šiuo reglamentu nustatomos Sąjungoje atliekamų kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijų eurais taisyklės, kai tiek mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas, tiek gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas yra Sąjungoje arba kai vienintelis mokėjimo paslaugų teikėjas (toliau – MPT), dalyvaujantis atliekant mokėjimo operaciją, yra Sąjungoje.“

5 Šio reglamento 2 straipsnyje „Terminų apibrėžtys“ nustatyta:

„Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

<...>

2. tiesioginis debetas – nacionalinė arba tarptautinė mokėjimo paslauga, kurią teikiant lėšos nurašomos iš mokėtojo mokėjimo sąskaitos, kai mokėjimo operaciją inicijuoja gavėjas, remdamasis mokėtojo sutikimu;

3. mokėtojas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris turi mokėjimo sąskaitą ir leidžia vykdyti mokėjimo nurodymą iš tos mokėjimo sąskaitos arba, jeigu mokėtojo mokėjimo sąskaitos nėra, fizinis arba juridinis asmuo, kuris duoda mokėjimo nurodymą į gavėjo mokėjimo sąskaitą;

4. gavėjas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris turi mokėjimo sąskaitą ir yra numatytas mokėjimo operacijos lėšų gavėjas;

5. mokėjimo sąskaita – vieno ar kelių mokėjimo paslaugų vartotojų vardu atidaryta sąskaita, naudojama mokėjimo operacijoms vykdyti;

<...>

21. sutikimas – mokėtojo išreikštas sutikimas ir leidimas gavėjui bei (tiesiogiai arba netiesiogiai per gavėją) mokėtojo MPT, pagal kurį gavėjas gali inicijuoti surinkimą nurašant lėšas iš mokėtojo nurodytos mokėjimo sąskaitos ir leidžiama mokėtojo MPT vykdyti tokius nurodymus;

<...>

26. tarptautinė mokėjimo operacija – mokėtojo arba gavėjo inicijuota mokėjimo operacija, kai mokėtojo MPT ir gavėjo MPT yra skirtingose valstybėse narėse;

27. nacionalinė mokėjimo operacija – mokėtojo arba gavėjo inicijuota mokėjimo operacija, kai mokėtojo MPT ir gavėjo MPT yra toje pačioje valstybėje narėje;

<...>“

6 Minėto reglamento 3 straipsnio „Pasiiekiamumas“ 2 dalyje numatyta:

„Mokėtojo MPT, kuris yra pasiekiamas nacionalinėms tiesioginio debeto operacijoms atlikti pagal mokėjimo schemą, pagal Sąjungos masto mokėjimo schemas taisykles turi būti pasiekiamas gavėjo per bet kurioje valstybėje narėje esantį MPT inicijuotoms tiesioginio debeto operacijoms atlikti.“

7 To paties reglamento 9 straipsnio „Mokėjimų prieinamumas“ 2 dalyje nustatyta:

„Gavėjas, kuris priima kredito pervedimų operaciją ar naudoja tiesioginį debetą lėšoms iš mokėtojo, turinčio mokėjimo sąskaitą Sąjungoje, surinkti, konkrečiai nenurodo, kurioje valstybėje narėje ta mokėjimo sąskaita turi būti, jei ši mokėjimo sąskaita yra pasiekiamą pagal 3 straipsnį.“

Ginčas pagrindinėje byloje ir prejudicinis klausimas

8 Pagal Austrijos teisės aktus VKI turi teisę kreiptis į teismą, kad būtų apsaugoti vartotojai.

9 *Deutsche Bahn* yra geležinkelio įmonė, kurios registruota buveinė yra Berlyne (Vokietija). Ji savo interneto svetainėje suteikia galimybę vartotojams rezervuoti tarptautinius traukinio bilietus. Šiuo tikslu su vartotojais ji sudaro sutartis, pagrįstas jos bendrosiomis vežimo sąlygomis.

10 Pagal vieną iš šiose bendrosiose vežimo sąlygose įtvirtintų nuostatų už *Deutsche Bahn* interneto svetainėje rezervuotus bilietus gali būti sumokėta kreditine kortele, per *PayPal*, momentiniu pervedimu arba SEPA tiesioginiu debetu. Vis dėlto, remiantis šia nuostata, pastaruoju metodu galima pasinaudoti, tik jeigu tenkinamos įvairios sąlygos, t. y. kad mokėtojas turi turėti gyvenamąją vietą Vokietijoje, duoti sutikimą nurašyti lėšas iš sąskaitos buveinę SEPA erdvėje turinčiame banke ar taupomojoje kasoje, duoti pavedimą bankui ar taupomajai kasai pervesti lėšas ir būti užsiregistravęs *Deutsche Bahn* interneto svetainėje. Be to, kad būtų įjungta SEPA tiesioginio debeto paslauga, registruojantis taip pat reikia sutikti su mokumo patikra.

11 VKI pareiškė ieškinį dėl veiksmų nutraukimo *Handelsgericht Wien* (Vienos komercinių bylų teismas, Austrija) siekdama, kad *Deutsche Bahn* būtų nurodyta nebenaudoti minėtos nuostatos sutartyse su vartotojais. Grįsdama šį ieškinį VKI teigė, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama nuostata, pagal kurią mokėtojas, norėdamas atlikti mokėjimą SEPA tiesioginiu debetu, be kita ko, turi turėti gyvenamąją vietą Vokietijoje, prieštarauja Reglamento Nr. 260/2012 9 straipsnio 2 daliai, nes, viena vertus, vartotojo mokėjimo sąskaita paprastai yra jo gyvenamosios vietos valstybėje narėje ir, kita vertus, šia nuostata įtvirtinamas dar didesnis apribojimas nei sąlyga, pagal kurią reikalaujama, kad mokėtojas atsidarytų mokėjimo sąskaitą Vokietijoje.

- 12 *Deutsche Bahn* tvirtino, jog kadangi Reglamentas Nr. 260/2012 skirtas mokėjimo paslaugų teikėjams, juo siekiama apsaugoti mokėjimus, o ne mokėtojus. Šiuo reglamentu nėra reikalaujama, kad mokėjimų gavėjai siūlytų SEPA tiesioginį debetą visiems vartotojams visoje Sąjungoje. Be to, vartotojai gali pasinaudoti alternatyviais mokėjimo už jos interneto svetainėje perkamus bilietus metodais. Bet kuriuo atveju sąlyga, susijusi su vartotojo gyvenamąja vieta, yra pateisinama. Pagal tiesioginio debeto schemą, mokėjimo paslaugų teikėjas, kitaip nei kitų mokėjimo schemų atveju, mokėjimų gavėjui nesuteikia jokios mokėjimo garantijos.
- 13 2016 m. liepos 13 d. sprendimu *Handelsgericht Wien* (Vienos komercinių bylų teismas) konstatavo, kad minėta nuostata prieštarauja Reglamento Nr. 260/2012 9 straipsnio 2 daliai, ir patenkino VKI reikalavimą dėl vartotojų, kurių gyvenamoji vieta yra Austrijoje.
- 14 Gavęs apeliacinį skundą, 2017 m. kovo 14 d. sprendimu *Oberlandesgericht Wien* (Vienos aukštesnysis apygardos teismas, Austrija) panaikino šį *Handelsgericht Wien* (Vienos komercinių bylų teismas) sprendimą ir atmetė VKI reikalavimą remdamasis tuo, kad nors Reglamento Nr. 260/2012 9 straipsnio 2 dalyje mokėtojams ir gavėjams garantuojama, jog jie turi turėti tik vieną mokėjimo sąskaitą, kad galėtų atlikti nacionalinius ir tarptautinius mokėjimus tiesioginiu debetu, šiame reglamente nėra reikalaujama, kad gavėjai visais atvejais komerciniuose sandoriuose su vartotojais priimtų konkrečias mokėjimo priemones.
- 15 Gavęs kasacinį skundą dėl šio *Oberlandesgericht Wien* (Vienos aukštesnysis apygardos teismas) sprendimo *Oberster Gerichtshof* (Aukščiausiasis Teismas, Austrija) laikosi nuomonės, jog kadangi Reglamento Nr. 260/2012 9 straipsnio 2 dalyje draudžiama mokėtojams ir gavėjams nurodyti, kurioje valstybėje narėje kita šalis privalo turėti banko sąskaitą, ši nuostata nėra skirta mokėjimo paslaugų teikėjams, bet taikoma gavėjų ir mokėtojų santykiams, taigi ja siekiama apsaugoti mokėtojus. Nors iš tiesų, Reglamento Nr. 260/2012 9 straipsnio 2 dalį aiškinant pažodžiui, ja tik draudžiama nustatyti vietos kriterijų mokėtojo mokėjimo sąskaitai, nuostata, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, pagal kurią atsiskaitymas SEPA tiesioginiu debetu nėra įmanomas, jeigu mokėtojo gyvenamoji vieta nėra toje pačioje valstybėje narėje, kurioje yra gavėjo veiklos vieta, gali prieštarauti Reglamento Nr. 260/2012 9 straipsnio 2 daliai, nes mokėtojo mokėjimo sąskaita paprastai yra jo gyvenamosios vietos valstybėje narėje.
- 16 Šiomis aplinkybėmis *Oberster Gerichtshof* (Aukščiausiasis Teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar [Reglamento Nr. 260/2012] 9 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad mokėjimų gavėjui draudžiama pagal SEPA tiesioginio debeto schemą atliekamą mokėjimą susieti su mokėtojo gyvenamąja vieta valstybėje narėje, kurioje yra ir mokėjimų gavėjo buveinė arba gyvenamoji vieta, jeigu mokėjimą taip pat leidžiama atlikti ir kitu būdu, pavyzdžiui, kredito kortele?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 17 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 260/2012 9 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad ja draudžiama sutarties nuostata, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, pagal kurią nėra įmanoma mokėti SEPA tiesioginiu debetu, jeigu mokėtojo gyvenamoji vieta nėra toje pačioje valstybėje narėje, kurioje yra gavėjo veiklos vieta.
- 18 Visų pirma reikia priminti, kad, kaip matyti iš Reglamento Nr. 260/2012 1 konstatuojamosios dalies, šis reglamentas buvo priimtas įgyvendinant SEPA kūrimo projektą, kuriuo mokėjimams eurais siekiama sukurti bendras Sąjungos masto mokėjimo paslaugas, kurios pakeistų nacionalines mokėjimo paslaugas.

- 19 Pagal šio reglamento 1 straipsnį šiuo reglamentu siekiama nustatyti Sąjungoje atliekamų kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijų eurais taisyklės, kai tiek mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas, tiek gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas yra Sąjungoje arba kai vienintelis mokėjimo paslaugų teikėjas, dalyvaujantis atliekant mokėjimo operaciją, yra Sąjungoje.
- 20 Kaip matyti, be kita ko, iš minėto reglamento 1 ir 6 konstatuojamųjų dalių, jame numatyti techniniai ir komerciniai reikalavimai taikomi SEPA vykdomiems nacionaliniams ir tarptautiniams mokėjimams taikant tas pačias pagrindines sąlygas, laikantis tų pačių teisių ir pareigų ir nepaisant to, kur Sąjungoje jie vykdomi, siekiant užtikrinti visapusišką perėjimą prie Sąjungos masto kredito pervedimų ir tiesioginio debeto ir taip sukurti integruotą elektroninių mokėjimų eurais rinką, kurioje tarp nacionalinių ir tarptautinių mokėjimų nebūtų skirtumų.
- 21 Atsižvelgiant į tai, Reglamento Nr. 260/2012 9 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad gavėjas, kuris naudoja tiesioginį debetą lėšoms iš mokėtojo, turinčio mokėjimo sąskaitą Sąjungoje, surinkti, neturi „nurodyti“, kurioje valstybėje narėje ta mokėjimo sąskaita turi būti, jeigu ši mokėjimo sąskaita yra pasiekama pagal šio reglamento 3 straipsnį; pažymėtina, kad minėto reglamento 2 straipsnio 2 punkte sąvoka „tiesioginis debetas“ apibrėžta kaip nacionalinė arba tarptautinė mokėjimo paslauga, kurią teikiant lėšos nurašomos iš mokėtojo mokėjimo sąskaitos, kai mokėjimo operaciją inicijuoja gavėjas, remdamasis mokėtojo sutikimu.
- 22 Pagal Reglamento Nr. 260/2012 3 straipsnio 2 dalį mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas, kuris yra pasiekiamas nacionalinėms tiesioginio debeto operacijoms atlikti pagal mokėjimo schemą, turi būti vienodai pasiekiamas, kaip matyti iš šio reglamento 9 konstatuojamosios dalies, pagal Sąjungos masto mokėjimo schemas taisyklės gavėjo per kitoje valstybėje narėje esantį mokėjimo paslaugų teikėją inicijuotoms tiesioginio debeto operacijoms atlikti.
- 23 Taigi iš Reglamento Nr. 260/2012 9 straipsnio 2 dalies, siejamos su šio reglamento 3 straipsnio 2 dalimi, matyti, jog mokėjimo tiesioginiu debetu gavėjui draudžiama nurodyti, kad mokėtojo sąskaita turi būti tam tikroje valstybėje narėje, jeigu ši sąskaita yra pasiekama nacionalinėms tiesioginio debeto operacijoms atlikti.
- 24 Nagrinėjamu atveju neginčijama, kad nors pagrindinėje byloje nagrinėjama sąlyga nustatytas reikalavimas, kad mokėtojo gyvenamoji vieta turi būti toje pačioje valstybėje narėje, kurioje yra gavėjo veiklos vieta, t. y. Vokietijoje, ja nėra reikalaujama, kad mokėtojas turi turėti mokėjimo sąskaitą tam tikroje valstybėje narėje. Taigi tokia nuostata nėra aiškiai nurodyta Reglamento Nr. 260/2012 9 straipsnio 2 dalies formuluotėje.
- 25 Vis dėlto pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos tekstą, bet ir į kontekstą ir teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (2018 m. spalio 17 d. Sprendimo *Günter Hartmann Tabakvertrieb*, C-425/17, EU:C:2018:830, 18 punktas ir nurodyta jurisprudencija).
- 26 Šiuo aspektu pažymėtina, kad iš tiesų pagrindinis Reglamento Nr. 260/2012 tikslas, kaip nurodyta šio sprendimo 18 ir 20 punktuose, – nustatyti techninius ir komercinius reikalavimus, be kita ko, taikomus tiesioginio debeto operacijoms, siekiant sukurti bendras mokėjimo paslaugas Sąjungoje.
- 27 Tai nurodžius, šio reglamento 9 straipsnio 2 dalimi, kiek ji aiškiai susijusi su konkrečiais mokėtojo ir gavėjo santykiais, taip pat padedama siekti tikslo užtikrinti reikiamą aukšto lygio vartotojų apsaugą, kad, kaip matyti iš minėto reglamento 32 konstatuojamosios dalies, būtų užtikrinta jų parama SEPA.
- 28 Šia reglamento nuostata sudaromos sąlygos, norint mokėti tiesioginiu debetu, naudoti vieną ir tą pačią mokėjimo sąskaitą visoms operacijoms Sąjungoje, taip išvengiant kelių mokėjimo sąskaitų išlaikymo išlaidų, ir, kaip matyti iš Reglamento Nr. 260/2012 10 konstatuojamosios dalies, užtikrinant, kad verslo

taisyklės netrukdytų vartotojų galimybei integruotoje elektroninių mokėjimų eurais rinkoje atlikti mokėjimus į sąskaitas, priklausančias gavėjams, kurių mokėjimo paslaugų teikėjai yra kitose valstybėse narėse.

- 29 Reikia konstatuoti, kad nuostata, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, kuria diferencijuojama pagal mokėtojo gyvenamosios vietos kriterijų, gali iš esmės veikti vartotojų, neturinčių mokėjimo sąskaitos valstybėje narėje, kurioje yra gavėjo veiklos vieta, nenaudai. Neginčijama, kad dažniausiai vartotojai turi mokėjimo sąskaitą valstybėje narėje, kurioje yra jų gyvenamoji vieta.
- 30 Taigi tokioje nuostatoje netiesiogiai nurodoma valstybė narė, kurioje turi būti mokėjimo sąskaita, ir taip sukeliama pasekmė, panašios į dėl konkrečios valstybės narės nurodymo kylančias pasekmes.
- 31 Dauguma atvejų dėl šios gyvenamosios vietos sąlygos galimybę mokėti SEPA tiesioginiu debetu turi tik mokėtojai, turintys mokėjimo sąskaitą valstybėje narėje, kurioje yra gavėjo veiklos vieta, taigi mokėtojai, turintys mokėjimo sąskaitą kitose valstybėse narėse, neturi galimybės pasinaudoti šiuo mokėjimo būdu.
- 32 Taigi dėl šios nuostatos šis mokėjimo būdas iš esmės gali būti naudojamas tik nacionalinėms mokėjimo operacijoms, kaip jos suprantamos pagal Reglamento Nr. 260/2012 2 straipsnio 27 punktą, t. y. atliekamoms tarp mokėtojo ir gavėjo, kurių kiekvienas turi mokėjimo sąskaitą mokėjimo paslaugų teikėjų, esančių toje pačioje valstybėje narėje, įstaigose, todėl neištraukiama dauguma tarptautinių mokėjimų operacijų, kurias atliekant, remiantis šio reglamento 2 straipsnio 26 punktu, dalyvauja mokėjimo paslaugų teikėjai, esantys skirtingose valstybėse narėse.
- 33 Darytina išvada, kad nuostata, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, gali pakenkti Reglamento Nr. 260/2012 9 straipsnio 2 dalies veiksmingumui, nes dėl jos mokėtojai netenka galimybės atlikti mokėjimo tiesioginiu debetu iš sąskaitos, esančios jų pasirinktoje valstybėje narėje. Taigi šia nuostata trukdoma siekti Reglamento Nr. 260/2012 9 straipsnio 2 dalies tikslo, kaip nurodyta šio sprendimo 28 punkte, – užkirsti kelią tam, kad verslo taisyklės trukdytų kurti integruotą elektroninių mokėjimų eurais rinką, numatytą šio reglamento 1 konstatuojamojoje dalyje.
- 34 Šiuo atžvilgiu nėra svarbu, ar vartotojas gali pasinaudoti alternatyviais mokėjimo metodais. Nors mokėjimų gavėjai gali laisvai spręsti, ar suteikti mokėtojams galimybę atlikti mokėjimus SEPA tiesioginiu debetu, vis dėlto, priešingai, nei tvirtina *Deutsche Bahn*, jeigu šie gavėjai suteikia tokią galimybę, jie negali šio mokėjimo metodo naudojimui taikyti sąlygų, kurios kenktų Reglamento Nr. 260/2012 9 straipsnio 2 dalies veiksmingumui.
- 35 *Deutsche Bahn* teigimu, vis dėlto remiantis 2018 m. vasario 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/302 dėl nepagrįsto geografinio blokavimo ir kitokių formų diskriminavimo dėl klientų pilietybės, gyvenamosios arba įsisteigimo vietos vidaus rinkoje problemos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 2006/2004 ir (ES) 2017/2394 bei Direktyva 2009/22/EB (OL L 60 I, 2018, p. 1), galima daryti išvadą, kad Reglamento Nr. 260/2012 9 straipsnio 2 dalyje nėra nurodyta gyvenamosios vietos sąlyga, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje.
- 36 Tačiau, be to, kad į Reglamento 2018/302 taikymo sritį nepatenka paslaugos transporto srityje, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, ir kad jis taikomas tik nuo 2018 m. gruodžio 3 d., t. y. po to, kai klostėsi ginčo pagrindinėje byloje faktinės aplinkybės, pakanka konstatuoti, kad, kaip išvados 39 punkte pažymėjo generalinis advokatas, Reglamentas 2018/302, kuris konkrečiai susijęs su geografiniu blokavimu, neturi jokios įtakos Reglamento Nr. 260/2012 9 straipsnio 2 dalies aiškinimui, nes Sąjungos teisės aktų leidėjas nenustatė šių dviejų reglamentų ryšio.

- 37 Be to, *Deutsche Bahn* teigia, kad gyvenamosios vietos sąlyga, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, pateisinama būtinybe tikrinti mokėtojų mokumą, nes piktnaudžiavimo ir nesumokėjimo rizika yra itin didelė, kai, kaip pagrindinėje byloje, tiesioginio debeto būdu atsiskaitoma mokėtojų tiesiogiai davus pavedimą gavėjui, nedalyvaujant nei vieno iš jų mokėjimo paslaugų teikėjui. Tokiomis aplinkybėmis gavėjas pats turi įvertinti riziką, kad klientas neįvykdys mokėjimo įsipareigojimų.
- 38 Vis dėlto reikia pabrėžti, kaip išvados 46 ir 47 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, kad nei Reglamento Nr. 260/2012 9 straipsnio 2 dalyje, nei jokioje kitoje jo nuostatoje nenumatyta šioje nuostatoje numatytos pareigos išimtis, ir kad priimdamas šią nuostatą Sąjungos teisės aktų leidėjas pakankamai atsižvelgė į įvairius interesus mokėtojų ir gavėjų santykiuose.
- 39 Bet kuriuo atveju niekas netrukdo gavėjui sumažinti piktnaudžiavimo ar nesumokėjimo rizikos, kaip per posėdį nurodė Komisija, numatant, pavyzdžiui, kad pristatyti ar atspausdinti bilietus būtų galima tik nuo tada, kai gavėjas gauna patvirtinimą apie faktinį mokėjimo lėšų surinkimą.
- 40 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti: Reglamento Nr. 260/2012 9 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad ja draudžiama sutarties nuostata, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, pagal kurią nėra įmanoma mokėti SEPA tiesioginiu debetu, jeigu mokėtojo gyvenamoji vieta nėra toje pačioje valstybėje narėje, kurioje yra gavėjo veiklos vieta.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 41 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiai teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 260/2012, kuriuo nustatomi kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijų eurais techniniai ir komerciniai reikalavimai ir iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 924/2009, 9 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinama taip, kad ja draudžiama sutarties nuostata, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, pagal kurią nėra įmanoma mokėti tiesioginiu debetu eurais, atliekamu naudojant Europos Sąjungos mastu sukurtą tiesioginio debeto schemą (SEPA tiesioginis debetas).

Parašai.